

Jedno inkasní místo pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM)

základní teze

1. Název soustavy orgánů Jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM):

Finanční správa České republiky

2. Kompetence JIM

JIM bude k 1. lednu 2013 vykonávat tyto kompetence:

- správa daní,
- správa sociálního pojistného,
- správa zdravotního pojistného,
- finanční kontrola (postup dle správního řádu),
- cenová kontrola (postup dle správního řádu),
- kontrola dotací (správa odvodů za porušení rozpočtové kázně, postup dle správního řádu),
- eventuelní povolování loterií a jiných podobných her namísto MF, v případě koncepční změny právní úpravy, přičemž loterie a jiné podobné hry budou standardně podléhat dani z příjmů,
- veškeré další kompetence dnešních územních finančních orgánů.

K 1. lednu 2014 získá JIM dále tyto kompetence :

- správa spotřebních a energetických daní (ve spolupráci s celní správou),
- dělená správa (nebude-li převedena již k dřívějšímu datu),
- inkasní rovina správy cel.

V případě výše uvedených současných nefiskálních kompetencí ÚFO (zejména finanční kontrola, cenová kontrola, kontrola dotací) lze do budoucna předpokládat významné koncepční změny ve výkonu, resp. procesní úpravě těchto agend. S těmito koncepčními změnami může být spojeno též pověření výkonem těchto agend jiného orgánu než JIM. Toto budoucí řešení není tímto materiálem předjímano. Výše uvedené nefiskální kompetence k uvedeným datům nejsou proto u těchto agend závazné, a to zejména s ohledem na stanovisko Světové banky z května 2010 k problematice nefiskálních agend.

3. Kompetence celní správy

K 1. lednu 2014 celní správa

- přestane vykonávat kompetence, které přejdou na JIM podle bodu 2.,
- převezme výkon státního dozoru nad loteriemi a jinými podobnými hrami,
- získá rozšířené pravomoci jakožto policejní orgán, event. vyšetřující orgán v řízení o všech daňových trestných činech, případně i dalších trestných činech (tedy nikoliv jako dosud pouze trestných činech souvisejících s clem a daněmi spravovanými celní správou),
- bude vykonávat veškeré další kompetence dnešních celních orgánů, které nepřejdou na JIM podle bodu 2.

4. Organizace Finanční správy ČR od 1. ledna 2012

- Finanční ředitelství,
- 14 finančních úřadů v krajských městech,
- Specializovaný finanční úřad.
- Finanční ředitelství bude plnit roli druhého i třetího stupně daňového i správního řízení (rozkladový princip).
- Bude opuštěno současné nekoncepční řešení, kdy vrcholný orgán daňové správy je „vynechán“ z instanční hierarchie pro vybrané agendy (finanční kontrola, cenová kontrola a státní dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami) a roli orgánu třetí instance plní až MF.
- Bude zakotveno právo daňového subjektu zvolit si pobočku finančního úřadu, jejímž prostřednictvím bude vůči subjektu správce daně vykonávat svoji působnost. Pokud daňový subjekt volbu neprovede, bude vůči němu vystupovat přímo finanční úřad ve svém sídle (tedy v příslušném krajském městě). Možnost další volby pobočky subjektem bude časově omezena (např. až po uplynutí 1 roku, 1x za kalendářní rok, případně po změně sídla či trvalého bydliště). Tento princip umožní využívání stávajícího ADISu i v roce 2012. Současně bude popsán princip dále posouzen z hlediska souladu s ústavním pořádkem a případně bude navržena změna v organizaci Finanční správy ČR ve smyslu tzv. okresního principu.

5. Harmonizace základu DPFO, sociálního pojištění a zdravotního pojištění

Bude zrušena stávající úprava daní z příjmů, sociálního pojistného a zdravotního pojistného a bude nahrazena jedním zákonem, který bude upravovat všechna uvedená peněžitá plnění s těmito zásadami:

- zjednodušení a zpřehlednění právní úpravy,
- odstranění co největšího množství možných výjimek,
- co největší sblížení základu DPFO, sociálního a zdravotního pojištění,
- použití daňového řádu jako jednotného procesního předpisu,
- přiznávání všech tří peněžitých plnění na jednom přiznání a jejich placení na jeden účet správce daně (zavedení jednotného účtu může být ve vztahu k termínu 1. ledna 2013 časově odloženo s ohledem na případné realizační obtíže).

6. Úprava pravidel spolupráce mezi JIM a ostatními orgány

- orgány sociálního zabezpečení (OSZ) – pro zajištění výplaty sociálních dávek je nezbytné předávání informací o výši vyměřovacích základů a dalších informací (rozhodné doby apod.), přičemž JIM také bude posuzovat otázku, kdo je a kdo není účasten sociálního pojištění. Předávání informací bude zabezpečeno on-line komunikací OSZ s databází Finanční správy ČR.
- Zdravotní pojišťovny (ZP) – bude třeba zajistit efektivní přesun prostředků přímo jednotlivým ZP. O účasti na zdravotním pojištění rozhoduje příslušná ZP, která za pojištěnce hradí zdravotní péči.
- Celní správa ČR (od 1. ledna 2014) – vzhledem k tomu, že celní správa bude mít nadále určité kompetence v oblasti správy spotřebních daní, bude třeba nastavit pravidla vzájemné spolupráce, která nebudou překážkou efektivního výkonu správy daní. Příslušné rozhraní by mělo být stanoveno zákonem o spotřebních daních. Totéž by platilo pro správu cel s ohledem na zahrnutí její inkasní roviny do kompetencí JIM.

Body 5. a 6. je třeba zkonzultovat s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví a případně navrhnout úpravy navrženého řešení. Konečný návrh věcného řešení bude vypracován do konce roku 2010. Ke splnění tohoto úkolu je nezbytná spolupráce všech tří resortů.

Principy spolupráce s celní správou je třeba navrhnout do konce roku 2012, neboť přechod kompetencí celní správy bude legislativně zajištěn samostatnou novelou.

7. Informační technologie

Stávající systém ADIS bude od 1. ledna 2013 nahrazen novým, centralizovaným informačním systémem. To umožní navíc zavedení i opatření, která by do stávajícího systému nebylo možné implementovat, jako je jednotný účet pro placení všech daní, centrální elektronický audit atd.

8. Změny ve správě daní

Výše zmíněné zavedení jednotného účtu si vyžádá novelu daňového řádu. Pokud do konce roku 2010 nebude zřejmé, zda je uvedené opatření realizovatelné, nebude novela daňového řádu součástí kompetenčního zákona JIM, ale bude zpracována později.

9. Organizační zajištění prací na JIM

Práce na JIM budou řešeny převážně pracovníky resortu MF, MPSV a MZ. Organizačně budou někteří tito pracovníci uzavírat dohody o provedení práce se Státní tiskárnou cenin (v případě, že budou nahrazovat dodávky externích firem). STC bude případně vypisovat dílčí veřejné zakázky na práce, kde se ukáže, že je bude nutné realizovat dodavatelsky (tento postup již byl v minulosti využit).

Současně bude nadále plnit svoji roli dosavadní řídicí struktura Projektu JIM, tvořená zejména Radou Projektu (složenou z ministra financí, ministra práce a sociálních věcí a ministra zdravotnictví) a Řídicí výbor Projektu. Od ledna 2011 pak roli těchto struktur do značné míry převezme management nově vytvořeného Generálního finančního ředitelství, a všechny dosavadní projektové struktury JIM se stanou součástí nové organizační struktury, kde bude zřízena i projektová kancelář JIM.